

שלום (שולי) דיכטר

ההורג תכול העיניים

השוטרים שסחטו את ההדק באוקטובר 2000 וחבריהם במשטרה חייבים לדעת שיש מחיר לירי למוות באזרחים מפגינים, גם אם הם ערבים

הישראלי יורדות השבוע לשפל שלא היה כמוהו. המשקיעים, משרדי הממשלה, שאמורים להקצות להם תקציבים שוויוניים והוגנים, או גורמי השוק הפרטי, המבקשים לגייס לשורותיהם עובדים מקרב האזרחים הערבים – יהססו אם להשקיע בהם, שהרי אפילו המדינה מתירה את דמם.

האם תשתמש המשטרה בלגיטימציה שניתנה לה לירות שוב במפגינים ערבים, או שההפגנות ביום שישי הקרוב יהיו "שקטות", כי הערבים "הבינו את הרמז", שהאזרחות שלהם כאן היא מסוג ב', ורמם של מפגינים מקרבם מותר? הרי למשטרה אין עכשיו סיבה להשקיע בשירות ראוי לאזרחים הערבים. האם יעבור המסר מהיועץ המשפטי אל משרדי הממשלה כולם, וההתקדמות הצנועה שהושגה בעשור האחרון, לקראת שוויון בהקצאות המדינה, תרד לטמיון?

אני יודע שראש הממשלה עסוק השבוע, עסוק מאוד, אבל כדי למנוע את המפולת הזאת הוא צריך לדחות בצעד חריג את עצתו הרעה של היועץ, ולהחזיר את הנושא למח"ש. כמו התערבות של הכנף המרכזי בעת חירום פיננסית, חובת הממשלה להחזיר את המדינה מהתדרדרות אל מלחמת אזרחים, וזאת בשני מסלולים: במסלול ההכרתי, חובה על ראש הממשלה ושריה להתוות קו ברור וגלוי של לגיטימציה של האזרחים הערבים, ללא כל אפליה. במסלול המערכתי, תכול העיניים, אשר סחט את ההדק, וחבריו השוטרים, חייבים לדעת שיש מחיר לירי למוות באזרחים מפגינים, גם אם הם ערבים, ולראות שהמדינה משקיעה באזרחים הערבים, למרות הירידה במניותיהם השבוע.

הכותב הוא מנכ"ל שותף של עמותת סיכוי לקידום שוויון אזרחי

תדוע לא ללכת בדרך הפשוטה ולבקש מן השוטרים, שירו במפגינים באוקטובר 2000, לצאת מן השורה, ולהציע עצמם למשפט שבו יצדיקו את מעשיהם? מדוע לא לתבוע זאת מן המפקדים, שהרי מאחורי כל אחד מן הצלפים עמד מפקד? ראש מח"ש, הרצל שבירו, הגן לפני כשנתיים על החלטת מח"ש לסגור את התיקים, וטען אז כי בפועל לא ניתן למצוא את האשם, באמרו: "מה רוצים מאיתנו – שנבחר את זה עם העיניים הכחולות מבין חמישים איש ואיתו נמצה את הדין?". כך או כך, בין שורות המשטרה כיום ניצבים 13 ממלאי תפקידים, אשר באוקטובר 2000 ירו למוות ב־13 מפגינים. 13 אלה משרתים יום יום את הציבור. האם 13 הידיים הללו רועדות היום, כאשר הן חותמות על צ'ק, מלטפות ראש של ילד או חותכות סלט לארוחת ערב? היות שקשר של שתיקה הוא אחד מאמנויות הליחמה, ברור כי בסביבתם של היורים מאות ממלאי תפקידים, אשר יודעים בדיוק מי ירה, לאיזה כיוון, וכמה. יודעים ושותקים. השבוע יהיו רבים שיתקו עו להם מרפק בצלע, תוך קריצת עין, כאומרים: "אני יודע, ואתה בסדר, אל תדאג". בעוד 30 שנה הם יתראיינו ויפרקו את המשא שהכביד על המצפון. בכתבה עליהם תשובץ בוודאי המילה "התיישנות".

החלטות מח"ש והיועץ המשפטי משקפות מפולת מניות של שני גורמים: המשטרה והאזרחים הערבים. מניותיה של המשטרה צריכות להימכר בזול, בגלל חומת השתיקה שמסביב ליורים, שכן טבעה של השחיתות המערכתית שהיא מחלחלת לכל פינה, וסביר כי אי־דיווחי אמת מתפשטים והולכים. גם מניות האזרחות של הערבים בשוק הציבורי